

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1914"

Személy

Helyszám

Szerző

Cím *Vizben a nyomortanyák*

Forrás:

*Világ**Bp.**1914**VIII/II*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Vizben a nyomortanyák

Pesti szükséglakások

Budapest, július 10.

(Saját tudósítónktól). A ma esti bőséges ömlött nyári zápor látogatásra hívott a körutak csillogó, kellemesen nedves aszfaltjáról ki a Váci-ut 15-ik szám alá, ahol alvók ágyaiba fészkel magát ilyenkor a sok lehulló esővíz. Alig egy szakaszjegynyre az elegáns körutól hihetetlen szomorúság lakik itt. Szükség lakások vannak a 15. szám alatt. Az éjszakában titokzatosan állanak a kidülledt sovány léckerítéssel párnázott kopár nagy udvarban a keshedt akácok, s mint feketehátú fantasztikus nagy hernyók fekszenek a fák között az alacsony, lapos barakkok, a főváros szükség lakásai. Nincs kapu, nincs ajtó, lehet ki-be menni. Tíz óra van, de lélek se mutatkozik már a kopasz udvaron s az üvegtelen kis ablakszemek, mint halott ember beesett szemgödrei, mélyen feketéllenek. Nincs világ sehol. Csak a házikók köré futó víztöcsa csillogása világít. Bent a barakhernyók gomolygából kopácsolás hallik. Ez az egyetlen nesz az éjszakában ezen a szomorú helyen. Megyünk irányába.

Négy lépés a széle-hossza annak a kis deszkaszobának, ahol történik a kopácsolás. Győrfi József kopácsol. Rogyant ágya deszkáit fabrikálja. Felesége tartja a kis méceszt, serényen dolgoznak.

— Becsorgott a zápor megint, ugy-e? — kérdezzük.

Nem is szólnak semmit, csak megemelik a földön a szortyogó gyermek alatt a kihaladt, szétmállott szalmazsákot. Rohadt a szalma. A kisgyerek gyenge teste petyhüdt ráncokkal barázdás, mint annak uja, aki sokáig ül a fürdővizben. Ők szegények benne alszanak. A mai zápor egyenesen, rohanvást bukott be a barak elrongyolt, korhadt deszkafedélzetén át s möhön szívta magába a vizet a szalmazsák. A többi víz meg pocsolóvá lett. A nyílások most is eresztik a vizet, pedig az égen már csillagok hunyorognak. Edények, lábasok, talak, tányérok állnak sorjában a földön, ezekbe csorog a víz.

— Fertályóránként kelünk fel, hogy kiöntsük a lecsurgó vizet.

Lábujjhegyen érkezett, hiányosan öltözött emberek, asszonyok állnak már a kis kamra ajtajában. Jönnek a sötétből csapatostól. Nem is aludtak, csak sötétben virrasztottak, mert gyertyájuk sem igen van.

— Ki tud itt aludni, — mondják, — a víz alszik az ágyunkban. Hogy a harmincháromféle fajta bogarakról ne is beszéljünk.

Egyszerre tizen is invitálnak, nézzük rettetesen beázott, elkorhadt, agyonpenészedett, pocsolóvá lett lakásukat.

— Amint talán tetszik tudni, — beszél a sötétben egy borostás, rongyos ember — ezek itt szükség lakások. Hanem könnyű meglátni, szükségtelen az ilyen szükség lakás. Ez csak arra jó, hogy még összesűrítse itt a nyomoruságunkat. Ez a baraktábor már ócska, lerongyolódott, hiába megyünk panasza Kurcz urhoz, azt mondja, nem csi-

náltat a főváros semmit, mert ugyis le fogják bontani az egészet. De mégis ide költöztetnek bennünket. Heti három korona a házbér. És majd mind olyanok vagyunk itt, akik a főváros más, jobb szükség lakásában laktunk, de nem tudtuk fizetni a három koronákat. Erre ideparancsoltak bennünket. Külön pénzbe került a költözködés. Most aztán, ami kis butorunk van, azt is elrohasztják itt. Lerothad itt még a ruha is ró-lunk. Lyukas a tető, se spór, se ajtó, se ablak, nemhogy még kapu lenne a kerítésen.

— Na, de legalább nem fizetünk kapupénzt, — mondja a nyomorgók humoristája. Azonban a viccet nem méltányolja a nedves hálóruhában didergő elázott társaság.

Özvegy Pap Gyuláné lakásához vékony, morkás gyermekleány invitál.

— A mama négy éve beteg.

Néhány rendes butor, jobb idők maradványai a szobában. A padozaton uszlik a víz.

— Négy éve csusz miatt vagyok tehetetlen, — mondja az özvegy. — Már a nedves idő miatt is kegyetlenül szenvedek. Ágyba döntött ma is a fájdalom, de kiverit az ágyból a beömlő zápor. Akármerre húzgáljuk az ágyam, belécsorog a víz.

— Én pontosan fizetem pedig a házbért, — panaszolja tovább, — fizettem a külső ke-repesi-uti szükség lakásban is, de egyszerre csak ideparancsoltak. Költőznöm kellett, a magam költségén. És éppen ide, mikor az én betegségemre méreg a nedvesség.

Benézünk özvegy Réh Ferencné lakásába.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Szerző

Cím

Forrás:

(Hely)

Ugyanolyan fáskamra-szerű, alul-felül agyon-ázott szobácska, a víztől szűmálott butorabokkával zsufolva s a padozaton a vedrek, tálak sorakoznak.

— Én varrónő vagyok, kérem, — mondja. — Varrással keresnék valamit. Könnyörgtem ma is a házmester urnak, eresszen be az egyik üres lakásba a géppel, mert az üres lakások nincsenek beázva. Ott varrhattam volna. Nem eresztett. Azt mondja, ő megtenné, de tilos. Most aztán éhezhetünk is.

A varrógép ott áll a szoba közepén, az el-ázott, szétrogyott holmik között, nagy ponyvadarabbal leterítve. Az esővíz perog reá.

A házmesterrel — Lénárt Imre nevezetű — nem beszélhetünk, ő alszik, az ő lakásába nem ömlött a víz, neki nem kell virrasztania.

— Emberséges velünk a házmester ur, — mondják egyhangulag, — ő mindent megtenne, de a Kurz ur, az kegyetlen velünk.

Megmagyarázzuk, hogy Kurz ur, Kurz Imre, a fővárosi szükséglakások gondnoka, csak látszik kegyetlennek, más itt a kegyetlen; Kurz ur bizonyosan adna jó lakást, de ha neki nem adnak, hogy adjon.

— Az igaz, — konstatálják — de hát akkor az a kegyetlen, aki a Kurz urat szorítja kegyetlenségre.

— Ez a főváros.

— Kő van a szíve helyén a tekintetes fővárosnak, — szól csendesen egy viharvert öreg paraszt.

Rábóliatanak.

Sujátkó Imréék munka nélkül vannak. Mint ázott verebek ülnek butoraik romjain. Kőből Mihályné már ki is meszelt egy száraz, jobb lakást, de ma este parancs jött, hogy

nem költözhet be. Lenárt Imre házmester a sajátjából adott 5 koronát Kőbőlnének a megszelésért, amiért hiába fáradt s Kőbőlné az udvaron ül családjával . . .

Kameker Rezső asztalossegéd, nyolc hónapja munka nélkül van. Egyik leánya tüdőbeteg. A szanatóriumból visszaküldték, csak legyen otthon és táplálkozzék, szívja a jó levegőt. Na, szegény, jó helyen fekszik. A rohadt deszkafalak, a pállott szálma, a felázott palló gyilkos büze talán itt a legvastagabb.

Pintér István lakása, Horvát János kis karámja ugyancsak ilyen.

— Ha panaszra megyünk, hogy itt nem bírunk lakni, hogy tönkremegy mindenünk, csak ez a válasz: lakjunk a Mosoni-utcában!

— Mi van ott?

— Mi? Akik suppon vannak, azok laknak ott.

Ebben az esett, szomorú társaságban szokatlanul rendes, komoly megjelenésű leány Hamburger Emilia. Szinte összeszorul az ember torka, hogy olyan közönnyel beszél, csendesen, fájdalmas intelligenciával.

Három testvéremmel, szülők nélkül tengődök én itt évek óta. Nem fordulhatok sehová segítségért, mert akkor testvérkéimet elviszi a liga. Én pedig nem adom őket. Inkább belehalok a nyomorgásba. Mi ez nekem? Én megszoktam ezt a nyomort, nekem már mindegy.

Tizenhatéves lehet. És a szépsége révén cifra kávéházban ülhetne valahol, selyemben. De itt áll mezitláb, agyonázva. Száritgatja a testvérkéit. A szép szemöldökét magasra vonja domboru homlokán a holnapi ebéd gondja.

És magyarázza, hogy miért szorítja magához ilyen kétségbeesetten e nagy nyomorban testvérkéit.

— Van egy bátyám, József. Tizennyolc

évvel ezelőtt — akkor halt meg az apám — a Fehérkereszt gondjaira bízta az anyám. Azóta sose láttuk. Nemrég, mikor haldokolt a szegény anyám, szaladtunk fűhöz-fához, látni akarta, mielőtt meghal. Nem tudtuk megtalálni. Mindennap sirtunk utána.

Most csak egyet kérdezzünk. Ha magánházban türehtetlenül egészségtelen a lakás, akkor a lakókat kilakoltatja a főváros. A saját hajlékaiban mi jögon gyártja hát a kórházak töltelékkeit? Az ilyen szükséglakásokra — valóban — nincs szükség.